

POHOD NA JERUZALEM

OPOZORILO: v letu 2017 je trasa zaradi nove prometne ureditve železniške infrastrukture spremenjena.

OPIS POTI

- (A) Pot nas z **Glavnega trga** popelje 100m na jug po Ormoški cesti. Na prvem križišču (pred banko) zavijemo desno na Stari trg. Po njem navzgor in za okrepčevalnico »Čarli« zavijemo levo (Mestni breg) v rahel hrib, malo pred vrhom pa levo. Nadaljujemo po Jurčičevi ulici, nato po Kidričevi ulici. Po tej ulici vse do tja, kjer cesta zavije ostro levo, mi pa se napotimo desno s ceste (naravnost) in po 100, med obema hišama kmetije ostro levo. Makadamski cesti sledimo navzdol, prečkamo železniško progo (zapornice), nato desno in kmalu levo, dokler nas makadamska cesta ne pripelje do glavne ceste Ljutomer – Ormož. Ob desni strani do Radomerja po urejeni kolesarski stezi. Cesto previdno prečkamo na prehodu za pešce in zavijemo mimo gostilne v vas.
- (B) Nadaljujemo po cesti naravnost. Na desni zmanjka hiš. Ko pridemo do večje kmetije na desni (konji), zavijemo za to kmetijo na desno proti zaselku Novo Radomerje. Čez rahel klanec, nato pred hišami po cesti levo. Kmalu, ko pridemo v gozd, se od asfaltne ceste v levo odcepi gozdna cesta, ki se nadaljuje po dolini manjšega potoka (na levi). Na koncu dolinice nas cesta v dveh serpentinah pripelje do prvega cilja današnje poti, do **rojstne hiše dr. Franca Miklošiča** (Vaupotič). Do sem je iz Ljutomera 5,1km. Smo na višini 252m. Vseh vzponov je bilo za 115m, spustov pa 40m.
- (C) Prečkamo dvorišče desno rahlo navkreber ter nato takoj levo po cesti, ki nas na pripelje do asfaltirane ceste. Tu ostro zavijemo desno in nadaljujemo po tej cesti na vrh hriba (320m). Kmalu nato pridemo do križišča. Zavijemo ostro levo (markacije) proti Cerovci Stanka Vraza. Cesta nas rahlo navzdol kmalu pripelje do naselja. Pri kapelici zavijemo desno med hiše. Čez 200m smo pri **rojstni hiši Stanka Vraza** - naš naslednji cilj. Od domačije Vaupotič do sem je 2,1 km, vseh vzponov je za 80m, spustov pa za 45m.
- (D) Od tu zavijemo ostro levo, rahlo navkreber in na prvem križišču desno. Po tej cesti nadaljujemo, dokler nas ne pripelje na cesto v dolini in potoka Sirotko. Na križišču levo 100m navzgor v dolino in nato desno na cesto, ki nas popelje v nekaj ovinkih strmo navzgor na cesto Svetinje-Jeruzalem. Zavijemo levo in že smo pred naslednjim ciljem. To je **vinska klet Malek** (305m). Tu je osrednja točka pohoda. Tu dobite drugi žig in čaka vas topel napitek in malica. Od Cerovca do sem je nadaljnjih 2,2 km, vseh vzponov je za 100m, spustov pa za 75m.
- (E) Od Maleka nadaljujemo po cesti proti Jeruzalemu, kjer zavijemo levo proti Ljutomeru. Gremo mimo vrha na desni (kota 344m), kjer stoji železni stolp (ni za javno uporabo). Ko pridemo do druge ceste, ki zavije desno navzdol, nadaljujemo po tej poti, ki nas pripelje po vijugasti poti v naselje Gresovščak.
- (F) Nadaljujemo po dolini, mimo ribnikov. Asfaltirane ceste ne zapuščamo. Le ta nas pripelje do glavne ceste Ljutomer-Ormož. Previdno jo prečkamo in nadaljujemo 150m naravnost po makadamski cesti, na križišču zavijemo levo. Po njej pol kilometra in na križišču desno proti železniškemu prehodu (zapornice). Nadaljevanje oziroma zaključek poti je identičen začetku. Cilj je znova na Glavnem trgu v Ljutomeru.

Celotna pot je dolga 17,4 km, seštevek vseh vzponov je za 445 m, enako spustov.

JERUZALEM (347m) je najbolj privlačna turistična točka v vzhodnih Slovenskih goricah. V 13. stoletju je Friderik Ptujski podaril to ozemlje križarjem; kraj je dolgo ohranil romarsko tradicijo. Nekdanja križarska kapela je bila predelana v zgodnjebaročno cerkev Žalostne matere božje v več fazah: 1652 prezbiterij, 1678 ladja on okrog 1700 zvonik. Na severni stran ladje je prislonjena Anina kapela z bogatim oltarjem in s sliko sv. Ane iz 18. stoletja. V glavnem oltarju je Marijina slika iz leta 1652, na prižnici pa Marijina slika iz leta 1678. Blizu cerkve je vrtni park z redkimi drevninami, grmovnicami in trajnicami. V nekdanji Fischerauerjevi graščini je zdaj gostišče. V bližnjem »Babjem klancu« naj bi leta 1664 (bitka pri Monoštru) domačinke ugnale Turke. Zaradi zelo ugodnih podnebnih razmer in talnih razmer dobro uspeva vinska trta (30 % površine zavzemajo vinogradi) in sadno drevje.

FRANC MIKLOŠIČ, **Franc vitez pl. Miklošič** [frán(c) míklošič] (nemško *Franz Ritter von Miklosich*), slovenski filolog, jezikoslovec in slavist, rojen 20. novembra 1813 v Radomerščaku pri Ljutomeru, Štajerska, Avstrijsko cesarstvo (današnja Slovenija), umrl 7. marca 1891 na Dunaju, Avstro-Ogrska (danes Avstrija).

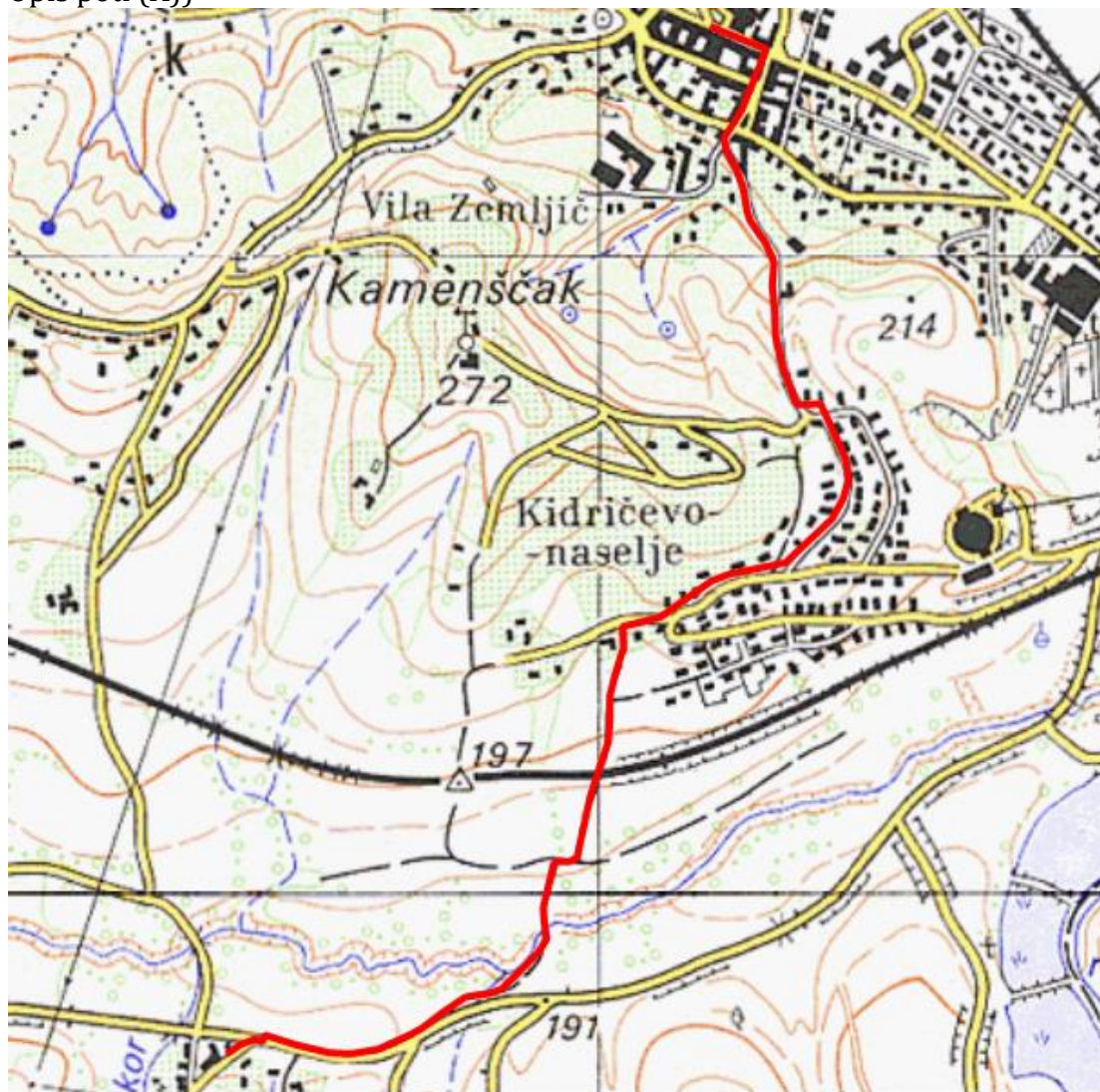
Miklošič velja za najpomembnejšega slavista 19. stoletja. Po končani osnovni šoli v domačem Ljutomeru in gimnaziji, ki jo je obiskoval v Varaždinu in Mariboru, je leta 1838 doktoriral iz filozofije na graški univerzi. Tam je nekaj časa predaval in študiral pravo, iz katerega je leta 1840 doktoriral še na dunajski univerzi. Pravo je opustil in se posvetil študiju slovanskih jezikov, ter se leta 1844 zaposlil v dunajski dvorni knjižnici, ter istega leta objavil kritično recenzijo Boppove *Primerjalne gramatike*, čemur je sledila vrsta izjemno poglobljenih del, ki so v takratni slovanski filologiji napravila pravo revolucijo. Po Kopitarjevi smrti je postal tudi cenzor za slovanske, romunske in grške knjige; med drugim je leta 1846 cenzuriral tretjo in četrto kitico Prešernove *Zdravljice*. V času pomladi narodov je postal predsednik dunajskega društva Slovenija in sooblikoval program Zedinjene Slovenije, ki so ga dunajski Slovenci 20. aprila 1848 javno naslovili na svoje rojake, ter narodni poslanec v zgornjem domu avstrijskega državnega zbora. Leta 1849 je bil imenovan za prvega profesorja na novoustanovljeni Stolici za slovansko filologijo Univerze na Dunaju; germanistika je bila ustanovljena šele naslednje leto. Tri študijska leta je bil tudi dekan tamkajšnje filozofske fakultete, v letu 1854-55 tudi rektor celotne dunajske univerze. Za svoje zasluge je leta 1864 prejel dedni viteški naziv (*vitez plemeniti*), po odločitvi ljutomerskega trškega sveta je bil tudi častni tržan Ljutomera. Bil je član Dunajske akademije in dopisni član francoske *Académie des Inscriptions et Belles-Lettres*. Njegova številna dela se ne ukvarjajo le s slovanskimi jeziki, pač pa tudi z romunščino, albanščino, grščino in jezikom Romov. Pisal je tudi slovenska berila za gimnazijce. Zapustil nam je 180 bibliografskih naslovov člankov, razprav in zaključenih publikacij. Postavil je temelje slovanskemu imenoslovju, dosledno se je posvetil etimologiji. Bil je prevajalec in avtor praktičnih besedil za šolsko rabo, znan je tudi kot leposlovec. Upokojil se je leta 1886, pet let pred svojo smrtjo.

STANKO VRAZ (s pravim imenom **Jakob Fras** (oziroma *Frass*)), slovensko-hrvaški pesnik in eden od

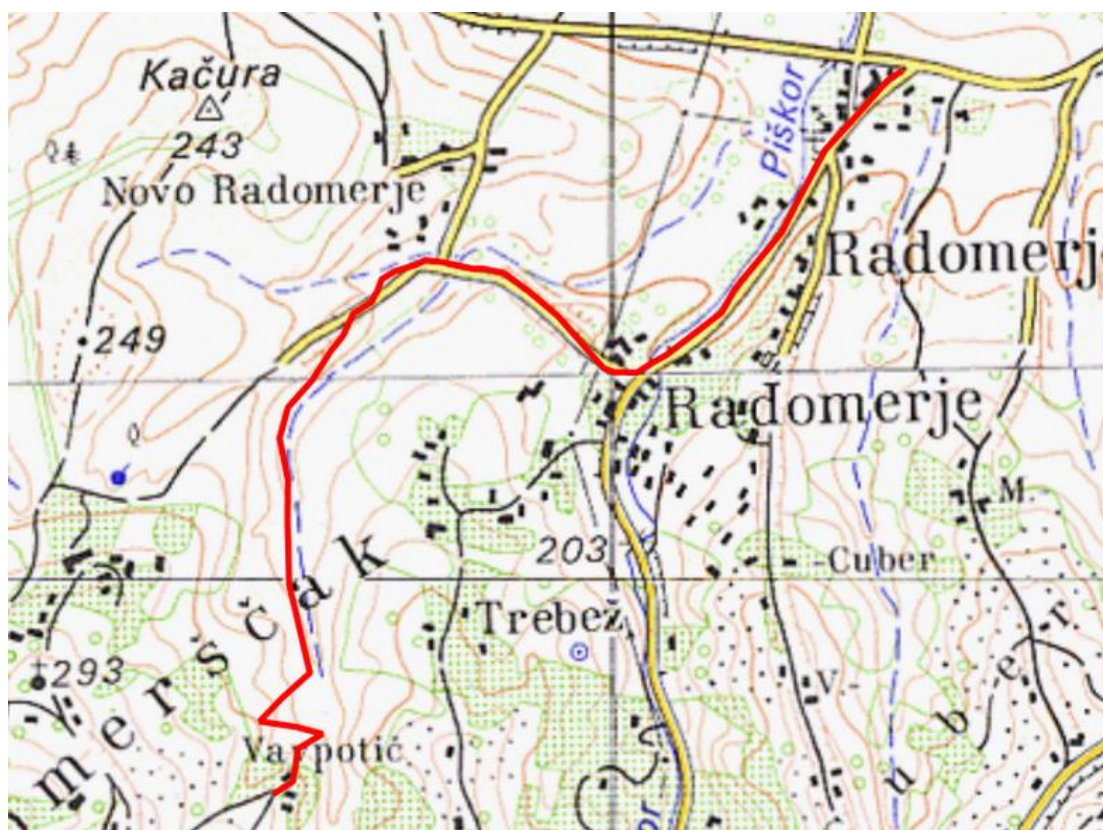

pomembnejših pripadnikov ilirskega gibanja, se je rodil 30. junija 1810 v Cerovcu, vasi med Ljutomerom in Ormožem - v krajih, kjer jezikovna meja med slovenščino in hrvaščino ni ostra. Bil je Miklošičev sošolec in poleg Prešerna najvidnejši pesnik slovenske romantike. Obiskoval je gimnazijo v Mariboru in licej v Gradcu. Na graški pravni fakulteti ni bil uspešen in je opustil študij. Leta 1836 je privzel pesniško ime Stanko Vraz. Prvotno se je želel uveljaviti kot slovenski pesnik, posvečal pa se je tudi zapisovanju slovenskih ljudskih pesmi. Nekaj pesmi je poslal reviji *Kranjska čbelica*, kjer pa jih niso hoteli objaviti zaradi jezikovnih posebnosti. Leta 1835 je želel izdati pesniški zbornik *Cvetlice*, pozneje pa še zbornik *Metuljčki*, vendar mu ni uspelo. Po tem se je navdušil za ilirizem. Večina slovenskih izobražencev je ilirizem zavračala, ker jim je pomenil opuščanje slovenščine, za Vraza pa je bila knjižna (ljubljska) slovenščina ravno tako tuja kot (zagrebška) hrvaščina. Vraz je v ilirizmu videl predvsem možnost za zблиževanje Slovanov. Ideja in pripadnost ilirskemu gibanju ga je dokončno ločila od Prešernovega kroga. Leta 1839 se je preselil v Zagreb in začel izdajati pesmi v hrvaščini. Njegove pesmi so svobodomiselne, bojevite, razpoloženske in ljubezenske. Pisal je predvsem sonete, romance, epigrame in satiro. Hrvatje pravijo, da je Vraz prvi hrvaški profesionalni književnik (tj. prvi, ki je z objavami v hrvaščini zaslužil dovolj, da ni opravljal nobene druge službe). Vrazova najpomembnejša dela v hrvaščini so: *Đulabije* - cikel ljubezenskih pesmi, *Sanak i istina* - zbirka sonetov, *Glasi iz dubrave Žerovinske*, *Gusle i tambura*. Za Slovence je najpomembnejša Vrazova knjiga *Narodne pesmi ilirske, koje se pevaju po Štajerskoj, Kranjskoj, Koruškoj i zapadnoj strani Ugarske* (1839). V knjigi Vraz navaja ljudske in umetne pesmi v slovenskem jeziku, komentarji pa so v hrvaščini, zato velja za prvega sistematičnega in znanstvenega zapisovalca ljudske pesmi. Navedene pesmi so prvo slovensko besedilo v gajici - pisavi, ki so jo Hrvatje takrat že uporabljali, med Slovence pa se je razširila šele nekaj let pozneje. Vrazov pesniški opus v slovenščini je precej obsežen, vendar žal večinoma samo v rokopisu. Umrl je 20. maja 1851 v Zagrebu.

Opis poti (A)

Opis poti (B)

Opis poti (C) – desno zgoraj opis poti (D) – spodaj levo opis poti (E) - spodaj desno opis poti (F)

